

Οξεία και χρόνια χρήση κορτικοστεροειδών στη λοίμωξη COVID-19

Έως σήμερα, η χρήση των γλυκοκορτικοειδών έχει αποδειχθεί ότι αποφέρει σημαντικό όφελος στους ασθενείς με σοβαρή νόσο COVID-19. Ωστόσο, η χρόνια χρήση των γλυκοκορτικοειδών έχει φανεί ότι αυξάνει τον κίνδυνο για κακή έκβαση στους ασθενείς με COVID-19. Αυτά τα δεδομένα δημιουργούν ουσιαστικά ένα δίπολο, δηλαδή δύο όψεις του ίδιου νομίσματος. Οι Ιατροί της Θεραπευτικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, **Θεοδώρα Ψαλτοπούλου, Ιωάννης Ντάνας, Μαρία Γαβριατοπούλου και Θάνος Δημόπουλος** (Πρύτανης ΕΚΠΑ) συνοψίζουν τα δεδομένα σχετικής δημοσίευσης από τους Philip C Robinson και Eric Morand στο έγκριτο περιοδικό *The Lancet Rheumatology*. Στην οξεία φάση της νόσου COVID-19, η καθημερινή χορήγηση γλυκοκορτικοειδών (6mg δεξαμεθαζόνης ή 40mg πρεδνιζόνης) για μέχρι 10 ημέρες μειώνει την ανεξέλεγκτη αντίδραση του ανοσοποιητικού συστήματος, ενώ **μειώνει τη θνητότητα κατά 17%**. Το όφελος από τη χορήγηση γλυκοκορτικοειδών διαπιστώνεται κυρίως στους ασθενείς που χρειάζονται οξυγόνο ή επεμβατικό μηχανικό αερισμό. Αντίθετα, η χρόνια χρήση γλυκοκορτικοειδών σε ασθενείς με ρευματολογικά νοσήματα, ιδιοπαθείς φλεγμονώδεις νόσους του εντέρου και αναπνευστικά νοσήματα, αυξάνει σημαντικά την πιθανότητα νοσηλείας τους εάν παρουσιάσουν νόσο COVID-19. Οι διαφορετικές επιδράσεις των γλυκοκορτικοειδών στη λοίμωξη COVID-19 σχετίζονται με την εκάστοτε κατάσταση του ανοσολογικού συστήματος. Υπό φυσιολογικές συνθήκες, το ανοσολογικό σύστημα βρίσκεται σε ομοιόσταση, ωστόσο τόσο η μειωμένη λειτουργία (ανοσοανεπάρκεια) όσο και η ανεξέλεγκτη ενεργοποίηση, όπως στις αυτοάνοσες παθήσεις και στη συστηματική φλεγμονή στη λοίμωξη COVID-19, είναι επιζήμιες για τον ανθρώπινο οργανισμό. Η επίδραση των γλυκοκορτικοειδών στο ανοσοποιητικό σύστημα σχετίζεται και με τη χρονιότητα της έκθεσης. Κατά τη χρόνια έκθεση σε γλυκοκορτικοειδή, εξασθενεί η δυνατότητα του οργανισμού να ανταποκριθεί σε παθογόνους παράγοντες με την ενεργοποίηση των T- και B-λεμφοκυττάρων, και ως αποτέλεσμα προκύπτουν ασθενέστερες ανοσολογικές απαντήσεις κατά τα αρχικά στάδια της λοίμωξης COVID-19. Ωστόσο, περαιτέρω ερευνητική προσπάθεια είναι απαραίτητη ώστε να διαλευκανθούν οι παθοφυσιολογικοί μηχανισμοί της διαφορετικής επίδρασης της οξείας και της χρόνιας χρήσης των γλυκοκορτικοειδών στη λοίμωξη COVID-19, ώστε να εκπαιδευτούν κατάλληλα τόσο το ιατρονοσηλευτικό προσωπικό όσο και οι ασθενείς.